

OSNOVNA ŠOLA FRANCETA PREŠERNA MARIBOR
Žolgarjeva ulica 2, 2000 Maribor
Tel.: 02 32 06 950, e-mail: os-f.preserna-mb@guest.arnes.si
<http://osfpmaribor.splet.arnes.si/>

PODRUŽNIČNA ŠOLA STANETA LENARDONA RAZVANJE
Razvanjska cesta 66, 2000 Maribor
Tel.: 02 33 11 414

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE FRANCETA PREŠERNA MARIBOR

Maribor, september 2024

KAZALO

1	UVOD.....	3
2	TEMELJNE VREDNOTE, VZGOJNA NAČELA IN VIZIJA ŠOLE	4
3	VZGOJNE DEJAVNOSTI	6
3.1	Proaktivne in preventivne dejavnosti	6
3.2	Svetovanje in usmerjanje.....	7
3.3	Druge dejavnosti.....	9
3.3.1	Pohvale, priznanja, nagrade.....	9
3.3.1.1	Pohvale.....	9
3.3.1.2	Priznanja	10
3.3.1.3	Nagrade	10
3.3.2	Vzgojni odziv	10
3.3.3	Vzgojno ukrepanje	11
3.3.4	Restitucija.....	13
3.3.5	Šolska mediacija.....	13
3.3.6	Vzgojni opomini.....	14
3.3.6.1	Prešolanje učenca.....	15
4	OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI	16
5	UGOVOR NA IZVAJANJE VZGOJNEGA DELOVANJA ŠOLE	17
6	URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA.....	17
6.1	Spremembe in dopolnitve vzgojnega načrta šole	17
6.2	Obveščanje.....	17
6.3	Veljavnost.....	17
6.4	Sprejem Vzgojnega načrta.....	17

1 UVOD

Vzgojni načrt OŠ Franceta Prešerna Maribor je oblikovan na podlagi 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K).

Vzgojni načrt določa načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot osnovnošolskega izobraževanja ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt se smiselno dopolnjuje s Pravili šolskega reda OŠ Franceta Prešerna Maribor. Pri pripravi vzgojnega načrta so sodelovali strokovni delavci šole ter učenci in starši.

Uporabljeni izrazi v besedilu, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol. Izraz starš ima v besedilu enako veljavnost kot skrbnik.

2 TEMELJNE VREDNOTE, VZGOJNA NAČELA IN VIZIJA ŠOLE

Cilj našega vzgojnega delovanja je uresničevanje vizije OŠ Franceta Prešerna Maribor: ***Skozi strokoven in zanimiv učni proces nenehno razvijamo znanje in vrednote.*** Sledimo tudi poslanstvu OŠ Franceta Prešerna Maribor: ***Pripravljamo otroka za kreativno in uspešno življenje.***

Strokovni delavci OŠ Franceta Prešerna si prizadevamo, da šolo oblikujemo kot varno in spodbudno učno okolje, v katerem se bodo učenci s prizadevnostjo in zavzetim delom naučili kar največ, razvili delovne in učne navade, postali telesno in umsko dejavni in bodo razvili zdrav življenjski stil. Prizadevamo si, da učenci v času šolanja razvijajo različne vrednote, se naučijo skrbeti zase, za druge in za skupnost, postanejo odgovorni za svoja dejanja in da ravnajo premišljeno, da so strpni, solidarni in pomagajo drugim, da razvijejo pozitivna čustva in dejaven odnos do družbe, da ustvarjajo in sprejemajo prijateljstva in razvijejo pozitivno samopodobo, da spoštujejo druge in sprejemajo drugačnost, da rešujejo probleme po mirni poti, da so miselno radovedni in znajo samostojno razmišljati, da si znajo postavljati cilje in se odločati, da se znajo postaviti zase, se borijo za pravico, so pošteni in zanesljivi, da ravnajo v skladu z moralnimi in etičnimi normami in so dosledni v svojem vedenju in da postanejo odgovorni državljani Republike Slovenije in Evropske unije, ki vedo, da so svoboda, človekove pravice in demokracija edina pot k izgradnji boljše družbe.

Delovali bomo po naslednjih **vzgojnih načelih**:

- načelo medsebojnega spoštovanja,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načela proaktivnega oziroma preventivnega delovanja,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenostjo pristopa šole in staršev,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelo osebnega zgleda.

V vsaki skupini oz. skupnosti je potreben dogovor o pravih skupnega življenja, ki izhajajo iz pravic in dolžnosti. Osnovno izhodišče predstavljajo temeljne pravice, kot so pravica do spoštovanja, kakovostnega pouka, učenja, občutka varnosti. Znotraj teh pravic so zajete še druge pravice, vse pa temeljijo na vzajemnem spoštovanju. Doseči želimo, da učenci sprejemajo odgovornost za svoje vedenje in se zavedajo, da je pravica posameznika omejena s pravico drugega. Učitelji postopoma vzpodbujamo večjo mero samostojnosti in odgovornosti ter opuščamo strukturirana in direktivna navodila. Dopuščamo in omogočamo torej vse več svobodnih izbir, vendar ob upoštevanju ustreznih mej.

Potrebno je poskrbeti za enotnost vzgojnega delovanja delavcev šole, staršev in drugih vzgojnih dejavnikov v okolju. Pri vzgoji so namreč najpomembnejši osebni zgledi, ki jih dajemo učencem, ne le z besedami, temveč v vsakem svojem delovanju in ravnanju.

Poskrbeli bomo za uresničevanje ciljev in vrednot osnovnošolskega izobraževanja (povzeto po 2. členu Zakona o osnovni šoli):

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsem učencem;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebne razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Ker smo kulturno in narodnostno zelo raznolika šola, bomo posebno skrb namenili vzgajanju za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Smo tudi članica UNESCO mreže pridruženih šol in uresničujemo štiri Delorsove stebre:

Učiti se, da bi vedeli. Učiti se, da bi znali delati. Učiti se, da bi znali živeti skupaj. Učiti se biti.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI

3.1 Proaktivne in preventivne dejavnosti

Organizacija življenja in dela v šoli bo potekala, tako da:

- bo počutje učencev v šoli čim bolj prijetno in varno;
- si bomo prizadevali, da bodo učenci prevzemali odgovornost za svoja dejanja in jim omogočali pozitivne življenjske izkušnje;
- bodo učenci sprejemali in upoštevali omejitve, ki jih postavljata življenje in delo v skupnosti oz. šoli.

Skrbeli bomo za:

- dobre medsebojne odnose,
- spoštovanje in upoštevanje različnosti,
- razvijanje in spodbujanje pravičnosti,
- razvijanje pozitivne šolske klime ter spoštovanje otrokovih in človekovih pravic,
- solidarnost in pomoč vrstnikom,
- vrstniško medsebojno učenje in sodelovalno učenje,
- razvijanje in sprejemanje odgovornosti za svoje vedenje,
- vrednotenje lastnega in vrstniškega vedenja,
- poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev,
- razvijanje moralnih vrednot in ključnih kompetenc,
- odkrivanje nadarjenih učencev,
- uspešno vključevanje težje prilagodljivih učencev v skupino,
- uspešno vključevanje in sodelovanje s starši,
- sprotno reševanje problemov v razredu (v sodelovanju s šolsko svetovalno službo),
- odkrivanje prikritih oblik nezaželenega vedenja (izsiljevanje, nasilje ...),
- aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in evalviranje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi,
- varnost na šoli,
- odgovorno rabo šolske opreme in ozaveščanje o odgovornosti do tuje lastnine,
- čistočo in urejenost vseh prostorov šole in njene okolice.

Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost:

- odnosi z vrstniki in medgeneracijsko povezovanje,
- preprečevanje in prepoznavanje nasilja v šoli,
- sprejemanje in razumevanje različnosti ter drugačnosti,
- oblike zasvojenosti,
- zdrava šola,
- izboljšanje odnosa do hrane,
- ekološko ozaveščanje,
- varnost na spletu in trajnostna mobilnost.

Na šoli bomo vzpostavili pogoje za:

- oblikovanje skupnih dogovorov o temeljnih vrednotah,
- sistematično razvijanje socialnih veščin,
- vključevanje staršev v delo in življenje šole,
- izvajanje nadzora na določenih krajih ob določenih časih,
- načrtno reševanje problemov,
- razvijanje pozitivne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti,
- vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja,
- nagrajevanje zgledega vedenja.

Načini izvajanja proaktivnih in preventivnih dejavnosti:

- v okviru ur oddelčnih skupnosti in skupnosti učencev,
- v povezavi z vsebinami nekaterih ur pouka v 1. triletju,
- na dnevih dejavnosti,
- delavnice za krepitev socialnih veščin in asertivnega vedenja,
- vključevanje v projekte in akcije,
- srečanja s starši.

Izvajali jih bodo učitelji, razredniki, svetovalni delavci, ostali strokovni delavci in zunanji sodelavci.

3.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem in njihovim staršem. Učencem pomaga pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, s šolskim delom, z odnosi z vrstniki in odraslimi, z razvijanjem samopodobe, s prevzemanjem odgovornosti in spodbujanjem moralnih in kulturnih vrednot.

Staršem pa je namenjeno med drugim tudi kot pomoč ob reševanju socialno-ekonomskih stisk družine.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga, da se učijo, kako:

- oblikovati lastne cilje;
- učinkovito organizirati šolsko ter domače delo;
- spremljati svojo uspešnost in jo dosegati na različnih področjih;
- razmišljati in presojeti svoje vedenje in ravnanja drugih;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj;
- se vživljati v ravnanje drugega;
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- konstruktivno reševati probleme in konflikte;
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, zaskrbljenost, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost in depresija;
- ustrezno obvladovati stres, strah, čustveno napetost in frustracije;
- se soočati z neuspehi;

- razvijati pozitivno samopodobo;
- v stiski poiskati pomoč.

Usmerjanje in svetovanje izvajajo vsi strokovni delavci šole, predvsem pa to nalogo prevzema šolska svetovalna služba.

Učitelji ju izvajajo predvsem v času:

- ur oddelčne skupnosti;
- po pouku, v individualnih ali skupinskih pogovorih z učenci;
- ur pouka v 1. triletju – v povezavi z vsebinami posameznih predmetnih področij, v 2. in 3. triletju pa izjemoma tudi v času šolskih obveznosti pri urah rednega pouka;
- za starše v času govorilnih ur (dopoldanskih po tedenskem urniku ali mesečnih popoldanskih) in na roditeljskih sestankih.

Šolska svetovalna služba je staršem in učencem na voljo med delovnim časom šolske svetovalne službe. Po potrebi se svetovalna služba vključuje tudi v oddelke (izvedba delavnic, socialnih iger, hospitacij ...).

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki imajo težave pri vključevanju v šolski prostor, učni uspešnosti, odnosih z vrstniki, z enkratnimi ali občasnimi kršitvami pravil šolskega reda idr.

Vsebina in cilji svetovanja in usmerjanja za posameznega učenca ali skupino učencev se oblikujejo v sodelovanju med učiteljem (predvsem razrednikom) in svetovalno službo, po potrebi se vključi tudi vodstvo šole. O naravi dogovora razrednik ali šolska svetovalna služba obvesti tudi starše.

V primerih, ko šolska svetovalna služba presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih strokovnih institucijah.

3.3 Druge dejavnosti

3.3.1 Pohvale, priznanja, nagrade

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno delo v šoli prejme pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade predlagajo:

- oddelčna skupnost ali skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- (oddelčni) učiteljski zbor,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj.

3.3.1.1 Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni dejavnosti, so ustno pohvaljeni. **Ustne pohvale** izrekajo učitelji oz. mentorji posameznih dejavnosti.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor posameznih dejavnosti. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Mentorji podeljujejo pisne pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Pisne pohvale se lahko podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, za pozitiven zgled oddelku;
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom;
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu;
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za šolo;
- doslednost in vztrajnost pri delu ter ravnanju;
- spoštljiv odnos do odraslih in sošolcev, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo;
- sodelovanja v prostovoljstvu;
- povezovanje in graditev dobrih medsebojnih odnosov;
- medsebojno spoštovanje, razumevanje in sodelovanje;
- druge razloge, ki jih ravnatelj, učiteljski zbor, razrednik ali mentorji ocenijo kot primerne za pisno pohvalo.

3. 3. 1. 2 Priznanja

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo in prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu;
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije ali države;
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri raznih interesnih dejavnostih;
- doseganje vidnih rezultatov na športnih področjih, na katerih učenci predstavljajo šolo;
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu;
- iz drugih razlogov, ki jih razrednik, mentor posamezne dejavnosti, ravnatelj ali učiteljski zbor ocenijo kot primerne za podelitev priznanja.

Ob zaključku šolanja na osnovni šoli najbolj uspešni in prizadevni učenci, ki se s svojim delom in odnosom do soljudi izkažejo na različnih področjih, prejmejo posebno priznanje - Prešernova iskrica. Prejemniki večih priznanj (dve ali več) so nagrajeni s knjižno nagrado in vpisom v Zlato knjigo Osnovne šole Franceta Prešerna Maribor.

3. 3. 1. 3 Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oz. mentorjem.

Vrste nagrad:

- knjige,
- pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole,
- nagradni izlet,
- druge nagrade po presoji strokovnih delavcev šole.

Priznanja in nagrade lahko ob zaključku šolskega leta slavnostno podelijo ravnatelj, razredniki in mentorji.

3. 3. 2 Vzgojni odziv

Vzgojni odziv je vsako verbalno in neverbalno učiteljevo ravnanje, ki zadeva določeno vedenje posameznega učenca ali skupine v šolskih situacijah, ki jih učitelj izvaja, vodi, nadzoruje ali je vanje vpleten na posreden način. Vzgojni odziv je del učiteljeve strokovne kompetence, ki mu omogoča, da učinkovito poučuje, vzgaja in obvladuje šolsko situacijo, ter je avtonomna strokovna odločitev in delovanje učitelja.

Z vzgojnim odzivanjem dosegamo:

- spremembo vedenja posameznega učenca ali skupine,

- učinkovito, spodbudno in varno okolje za učno in vzgojno delo,
- socialno učenje in interakcije, ki usmerjajo učence v ustrezno ravnanje in vedenje.

Vzgojni odziv vsebuje učiteljevo navodilo za ravnanje in je kot tak za učence obvezujoč. Večkratno zaporedno neupoštevanje učiteljevega navodila za delo in ravnanje učencev predstavlja kršitev šolskega reda, katerega posledica je vzgojno ukrepanje. Učitelj avtonomno presodi, ali določeno ravnanje in vedenje posameznih učencev lahko še obvladuje v okviru svojega vzgojnega odzivanja ali pa je potrebno vzgojno ukrepati.

V primerih, ko je ogrožena varnost ali zdravje posameznika ali ko gre za grob in nedopusten napad na osebno integriteto posameznika, je učitelj dolžan storilca takoj odstraniti iz skupine. Njegovo dejanje se individualno obravnava po predvidenemu protokolu v svetovalni službi ali pri drugih strokovnih delavcih šole. V primerih skrajne nevodljivosti učenca šola pokliče starše in jim preda otroka. V vseh teh primerih je šola dolžna izvesti za učenca ustrezno vzgojno ukrepanje.

3. 3. 3 Vzgojno ukrepanje

Vzgojno delovanje mora biti izvedeno in prepoznano kot logična posledica učenčevega vedenja in ne kot osebna ali naključna odločitev učitelja za kaznovanje.

Pri izbiri vzgojnih postopkov moramo slediti postopnosti in sorazmernosti ukrepov. Na primerno in ustrezno vedenje se odzivamo pozitivno, s spodbudo in pohvalo, na neprimerno in neustrezno vedenje pa z grajo in kritično oceno. Pri tem spoštujemo osebnostno integriteto učenca in v svojem ravnanju poudarimo naklonjenost in pripravljenost pomagati. Pozorno spremljamo vedenje in ravnanje učenca in pri njegovem odzivanju upoštevamo okoliščine in motive za določeno vedenje.

Pri odločanju za vrsto, obliko in intenzivnost vzgojnega delovanja pri posameznem učencu upoštevamo težo prekrška in razvojne posebnosti učencev. Učencu jasno in njegovi starosti razumljivo sporočamo, zakaj določeno vedenje ni primerno in kakšne so posledice takšnega vedenja. V primeru, da učenec ne izpolnjuje svojih dolžnostih in odgovornosti (opredeljenih v pravilih šolskega reda), krši šolska pravila, ponavlja kršitve, ni pripravljen sodelovati pri reševanju nastalega problema, šola določi načine vzgojnega ukrepanja.

Vzgojno ukrepanje šola izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti, določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnim ukrepanjem ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena Zakona o osnovni šoli).

Ob težjih oblikah nesprejemljivega vedenja in ob težjih kršitvah šolskega reda se vzgojni opomin izreče brez načela postopnosti.

Vrste vzgojnega ukrepanja:

- **Opozorilo** oziroma graja učencu s strani učitelja oziroma drugega delavca šole.
- **Individualni pogovor** učitelja oziroma drugega delavca šole z učencem, ki je storil kršitev.
- **Seznanitev in pogovor s starši** učenca, ki je kršil pravila.
- **Seznanitev in vključitev šolske svetovalne službe** v reševanje problema, po potrebi pa tudi **vodstva šole**.
- **Povečan nadzor nad učencem** s strani strokovnih delavcev v času, ko je učenec v šoli, oziroma po končanem pouku.
- **Zadržanje učenca po pouku** v zvezi z reševanjem problemov, kršitvami pravil ali neopravljanjem šolskih obveznosti. O zadržanju učenca učitelj predhodno obvesti njegove starše.
- **Omejitev ali ukinitve posameznih ugodnosti ali pravic**, ki jih šola nudi izven predpisanih dejavnosti in standardov.
- **Umik učenca od pouka ali dejavnosti**, ki so organizirane v šoli ali izven nje.
- **Organizirani nadomestni vzgojno-izobraževalni proces** v šoli.
- **Odvzem naprave ali predmeta**, s katerim učenec krši pravila šolskega reda, ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka ali druge dejavnosti.
- Začasna ali stalna **premestitev učenca v drug oddelek**.
- **Vsakotedenski kontakti** med učencem, starši, razrednikom in/ali šolsko svetovalno službo ter poročanje o učenčevem vedenju v šoli.
- **Opravljanje družbeno koristnega dela** po presoji strokovnega delavca šole.
- **Dodatno samoizobraževanje učenca** na določeno tematiko in predstavitev tematike učencem znotraj oddelka ali učencem drugih oddelkov.

Strokovni delavec šole lahko po strokovni presoji izbere tudi druge vrste vzgojnega ukrepanja, ki niso navedene.

Strokovni delavec šole vodi zabeležke o vseh izvedenih postopkih in jih preda razredniku. Razrednik vse pridobljene zabeležke o učencih svojega oddelka hrani v razredni mapi.

Učencem in njihovim staršem razrednik ali drug strokovni delavec pojasni razloge za vzgojno ukrepanje, obliko in trajanje vzgojnega ukrepanja ter načine, s katerimi se preveri, ali je ukrepanje učinkovalo.

Postopek za izrek vzgojnega opomina se lahko prične, če učenec iz neopravičljivih razlogov odkloni ali ne sodeluje pri izvajanju predvidenih načinov vzgojnega ukrepanja oziroma jih ne opravi v določenem roku.

3.3.4 Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi oz. vrne v prvotno stanje. Učencu omogoča ustvarjalno soočanje s storjenimi napakami, ki so hkrati tudi priložnost za učenje novih vedenj in popravo lastnih napak.

Temeljna načela restitucije so:

- poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo,
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil,
- oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- spodbuja pozitivno vedenje in poudarja vrednote,
- ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Strokovni delavci predvsem spodbujamo, usmerjamo in spremljamo proces restitucije. Ta je zaključen, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo, in ko povzročitelj tako na čustvenem kot miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, kadar z nepremišljenim ravnanjem povzroči škodo. Restitucija predstavlja posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo premišljenih dejanj. Če je učencem dovoljeno popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljani spreminjati lastno vedenje in bodo lažje razumeli napake drugih.

Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za način poravnave.

O restituciji obvestimo tudi starše, ki pa se naj ne odločajo namesto učenca, lahko pa mu pomagajo pri odločitvi.

Če učenec iz neopravičljivih razlogov odkloni opravljanje restitucije oziroma je ne opravi v določenem roku, se mu lahko določi način vzgojnega ukrepanja ali izreče vzgojni opomin.

3.3.5 Šolska mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzemajo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja.

Načela mediacije so:

- prostovoljnost (če nekdo izrecno ne želi sodelovati v iskanju skupne rešitve, mediacija odpade),
- zaupnost (vse, kar si medianta oz. sprti strani povesta v času mediacije, je zaupno, razen če bi informacije kogarkoli ogrožale),
- spoštljivost (pogovor poteka brez skakanja v besedo, žaljenja ipd.),
- enakopravnost obeh strani v postopku mediacije,
- nevtralnost mediatorja.

Mediacijo na šoli vodi strokovni delavec, ki je usposobljen za šolskega mediatorja.

Pobudo za mediacijo šolskemu mediatorju poda razrednik ali drug strokovni delavec šole, lahko pa tudi učenec. Šolski mediator povabi osebe, vpletene v konflikt, na mediacijo. O postopku mediacije se vodi dokumentacija (Poročilo o izvedeni mediaciji in dogovoru).

3. 3. 6 Vzgojni opomini

Šola izreka vzgojne opomine v skladu s 60.f členom Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K), in sicer kadar učenec krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter ko vzgojno ukrepanje oziroma vzgojne dejavnosti ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin lahko šola izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku. Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši. Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznani učiteljski zbor.

O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina šola vodi zabeležke. Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. Vzgojni opomin se izda na predpisanem obrazcu in vloži v mapo vzgojnih opominov. Mapa vzgojnih opominov se hrani v ognjevarni omari v pisarni ravnatelja.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi **individualiziran vzgojni načrt**, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

Individualiziran vzgojni načrt pripravi tim strokovnih delavcev šole, ki ga sestavljajo:

- strokovni delavec, ki predlaga vzgojni opomin,
- razrednik,
- šolska svetovalna služba,
- po potrebi se vanj vključi tudi vodstvo šole.

K sodelovanju se povabi tudi starše in po potrebi tudi učenca.

Individualizirani vzgojni načrti se hranijo v mapi vzgojnih opominov.

3. 3. 6. 1 Prešolanje učenca

Postopek opredeljuje 54. člen Zakona o osnovni šoli. Učenec osnovne šole ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen.

Če je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev vključi učenca v drugo osnovno šolo, če ta s tem soglaša.

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev, če:

- so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih;
- učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij.

4 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Za otrokov razvoj in učno delo je potrebno, da se starši redno udeležujejo vseh organiziranih oblik sodelovanja šole s starši. Za kvalitetno sodelovanje staršev s šolo smo jim na voljo vsi strokovni delavci šole. Staršem sproti posredujemo zanje pomembne informacije. Od staršev pričakujemo aktivno sodelovanje pri razreševanju otrokove problematike.

Delavci šole, učenci in starši bomo razvijali vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju in sodelovali pri oblikovanju in izvajanju različnih dejavnosti na šoli (izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ...).

Oblike sodelovanja s starši:

- govorilne ure (dopoldanske tedenske in popoldanske mesečne),
- roditeljski sestanki,
- predavanja za starše,
- zbiralne akcije,
- šolske prireditve,
- delovne skupine staršev in učiteljev, ki se oblikujejo po potrebi,
- neformalna srečanja s starši (izleti, pohodi, druženja ...).

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka:

- ustno (osebno ali po telefonu),
- pisno (publikacija, e-pošta, šolska spletna stran, spletno orodje eAsistent ...).

Starši imajo možnost, da preko svojega predstavnika v svetu staršev posredujejo pobude, pohvale in predloge svetu staršev in svetu zavoda.

Starši se vključujejo v reševanje problemov svojih otrok oziroma v primeru, da njihovi otroci kršijo pravila šolskega reda. V kolikor se izčrpajo vse stopnje reševanja problema v šoli, se išče rešitev zunaj nje. Šola lahko starše napoti k iskanju pomoči k drugim zunanjim strokovnim institucijam, npr. na center za socialno delo, svetovalni center, policijsko postajo ... vse s ciljem najti optimalno rešitev problema.

V šoli se trudimo za kvaliteten in spoštljiv odnos med starši in učitelji. V primeru **verbalnega** (grožnje, izsiljevanje, poniževanje, omalovaževanje, podcenjevanje ...) **ali fizičnega nasilja** staršev nad delavci šole ali delavcev šole nad starši se z nasilnim dejanjem seznanijo vodstvo šole in po potrebi obvesti ustrezne institucije.

5 UGOVOR NA IZVAJANJE VZGOJNEGA DELOVANJA ŠOLE

60.g člen Zakona o osnovni šoli opredeljuje, da lahko učenec in njegovi starši pisno podajo ugovor razredniku ali šolski svetovalni službi ali ravnatelju glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30 dneh ne dobijo pisnega odgovora oziroma če z njim niso zadovoljni, lahko dajo predlog za inšpekcijski nadzor.

6 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu zavoda. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

6.1 Spremembe in dopolnitve vzgojnega načrta šole

Spremembe in dopolnitve vzgojnega načrta šole se sprejemajo in dopolnjujejo po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

6.2 Obveščanje

Vzgojni načrt se po sprejetju objavi na spletni strani šole in v e-zbornici.

6.3 Veljavnost

Vzgojni načrt začne veljati po sprejetju na svetu zavoda. Z njim se seznanijo vsi zaposleni, učenci šole in njihovi starši. Z začetkom veljavnosti vzgojnega načrta preneha veljati vzgojni načrt, sprejet aprila 2023.

6.4 Sprejem Vzgojnega načrta

Vzgojni načrt OŠ Franceta Prešerna Maribor je bil obravnavan:

- na pedagoški konferenci 19. 9. 2024,
- na seji sveta staršev 24. 9. 2024,
- na seji sveta zavoda 26. 9. 2024.

Vzgojni načrt je potrdil svet zavoda in prične veljati dne 26. 9. 2024. Uporabljati se prične 27. 9. 2024.

Ravnatelj: Damjan Pihler, prof.

Predsednica sveta zavoda: mag. Sanja Antolić